

Meester A. Willemsen

Hans van Beek

Vertellen kon hij goed, meester A. Willemsen van de Christelijke Lagere School (later Da Costaschool) aan de Voorthuizerstraat. Dat blijkt wel uit zijn publicatie in "De Graver" van september 2008, aangereikt door zijn zoon de heer B. Willemsen uit Heerde. Ik zie hem nog staan voor de klas in de oude C.N.S.-school, die nog te herkennen is , hoewel omgebouwd tot Pannenkoekenrestaurant "De Huifkar"aan de Kerkstraat (voorheen Voorthuizerstraat) Het raam van het achterste lokaal, waar de meester zijn jaren sleet, is nog steeds intact. Als hij stond te praten draaide hij almaar zijn handen over elkaar in dezelfde beweging waarmee een automonteur na gedane arbeid zijn vette handen staat in te zepen in het waslokaal. Kennelijk zat dat in zijn genen, of had hij dat afgekeken van zijn vader, meester B. Willemsen, die ook op dezelfde school gewerkt heeft, t.w. de grootvader van de heer B. Willemsen uit Heerde. Mijn vader, die in de periode 1910-1915 bij deze meester in de leer geweest is, heeft mij dat ooit verteld.

Deze meester B. Willemsen had, voordat hij naar Putten kwam, al een heel spannende tijd achter de rug. Hij was als jong onderwijzer als vrijwilliger naar Zuid-Afrika gegaan tijdens de Boerenoorlog. Niet om mee te vechten met de "Held van Spionkop" maar om les te geven aan de kinderen van de Afrikaanders, die van meesters verstoken waren, omdat alle mannen ter plaatse onder de wapenen, of na gevangenneming door de Roodbaatjes (Engelsen) geïnterneerd waren. Hij heeft na heel wat jaren op deze eerste christelijke dorpsschool te hebben gewerkt de overstap gemaakt naar de school van dezelfde vereniging in het buurtschap Hoef. Dit deed hij door te ruilen met een juffrouw uit het dorp, die er moeite mee kreeg om de lange dagelijkse wandeling naar dit buitengebied te maken. Over collegialiteit gesproken! Op oude schoolfoto's van ver voor de oorlog zie je hem wel staan met zijn knikboordje en snorretje. Zijn laatste woonadres in het dorp, na

de Koesteeg en de Garderenseweg, was Weverstraat 9, waar de familie tot het overlijden van zijn weduwe in de jaren zestig heeft gewoond.

Maar nu terug naar meester A. Willemsen.

Ik herinner mij hem, zoals nog vele dorpsgenoten die bij hem in de klas hebben gezeten, als een vriendelijke, bedaarde man die rust uitstraalde. Dat kon van sommige andere teamleden lang niet gezegd worden. De rust in het lokaal, met een halve derde en een hele vierde klas, werd in de tijd dat ik daar zat enkele keren wreed verstoord. Een keer viel Herman, de zoon van een onder ons bekende taxi- ondernemer, flauw doordat hij nogal hard zijn telefoonbotje stootte tegen het koperen klosje op de derde bank van voren in de rij aan de kant van de gang. Hij zat in de bank ervoor en hield kennelijk zijn ellebogen niet thuis. Waarschijnlijk deed dat klosje dienst bij de handwerkles van juffrouw Zandbergen. Het stond vast gemonteerd naast het inktpotje op het vlakke bovenplateau van de oude bank, waarvan de voetenplank half uitgesleten was door alle schuifelende voetjes van de vele kinderen, die er een halve eeuw lang in gezeten hadden.

Herman was dus de klos, maar hij niet alleen, want in diezelfde periode gingen er een stuk of zes onderuit door kolendampvergiftiging. De ongemerkt binnensluipende koolmonoxide uit de grote cokeskachel in de hoek, waarvan de afvoer denk ik haperde, had zich deels door het lokaal verspreid. Niemand merkte dat, maar gelukkig was er kort daarna het speelkwartier op het schoolplein. Bij het inademen van de frisse buitenlucht gebeurde het, toen gingen ze van de sokken, ook mijn toenmalige schoolvriendje Ep Knoppert uit "De Hopeest" op Schovenhorst, hoewel hij zich eerst nog probeerde vast te houden aan het schoolhek. Ze werden bij de bovenmeester in huis op de grond gelegd, waar ze na korte tijd weer bij hun positieven kwamen. Het gaf natuurlijk wel een hele consternatie op school, maar gelukkig viel het allemaal nog mee. Het had veel erger kunnen zijn.

Wat ik ook nog voor mijn ogen zie gebeuren en wat meester Willemsen de schrik van zijn leven bezorgde, was de plotselinge val van het schoolbord van de muur. Wonderwel stond hij op dat moment een aantal passen van voren in een middenpad met zijn rug ernaartoe en zag het dus helemaal niet aankomen, of hij moet aan de verschrikte gezichten van zijn leerlingen gezien hebben, dat er iets gaande was. Heel langzaam maakte het bord zich los en viel, met de zijvleugels steeds verder naar voren scharnierend, met een daverende klap voorover op de hoge lessenaar, waar de meester doorgaans achter stond. We kwamen dus allen met de schrik vrij. Meester Willemsen hield er niet van op de voorgrond te treden. Hij deed liever nauwgezet en geduldig zijn werk achter de schermen. Maar je ziet wel dat ook op de plaatsen waar je je veilig voelt, allerlei gevaren op de loer kunnen liggen.

P.S. De “heks” Marie van Beek, die meester A.Willemsen in zijn verhaal in De Graver van september 2008 noemde, was onmiskenbaar mijn tante Marie. Kort na het verlaten van de schoolbanken trok ze naar Amersfoort, om, zoals zoveel jonge meisjes in die tijd, te gaan “dienen” bij rijkelui. Ze stond bekend om de fantastische verhalen die zij met vuur en verve vertellen kon en het verwondert mij niet, dat zij ooit een “olijkerd” was, die kans zag menigeen om de tuin te leiden. Op latere leeftijd paste ze veel op de kinderen van diverse gezinnen in Amersfoort. Zij stond daar ook toen nog als “legendarisch” bekend.

+++